

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД
Бања Лука, Милоша Обилића 39, Бања Лука, тел/факс: 051/430-110, 051/430-100 e-mail: pedagoski.zavod@rpz-rs.org

Датум: 05.10.2020. године

АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

„ФАКУЛТАТИВНА НАСТАВА У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“
-школска 2020/2021.година-

Инспектор-просвјетни савјетник:
Гордана Попадић

Реформским процесима у области основног васпитања и образовања, као једна од мјера и активности, предвиђено је развијање и израда програма факултативне наставе. Републички педагошки завод је по први пут развио факултативне програме с циљем бољег прилагођавања једног од облика наставе ученицима различитих могућности и интересовања, а који ће бити организовани и реализовани у складу са слободним избором и интересовањима ученика.

Факултативна настава представља један од облика наставе који школе организују у складу са интересовањима ученика, али и у складу са условима и кадровским могућностима саме школе. Законским прописима овај вид наставе дефинисан је као „настава која се организује за ученике који исказују посебна интересовања“ и као „флексибилан облик диференциране наставе богат и разноврстан по облицима и садржају“. Факултативна настава, према законској регулативи, сврстана је у категорију осталих облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима тј. у рангу је допунске, додатне, продужне и припремне наставе.

Циљ и задаци истраживања

Циљ истраживања се односио на испитивање стања у погледу организације факултативне наставе на почетку школске 2020/21. године, те прикупљање података о реализацији програма факултативне наставе за ученике друге тријаде.

У складу са дефинисаним циљем истраживања, задаци истраживања су били сљедећи:

- Прикупити податке из основних школа о организацији факултативне наставе на почетку школске 2020/21.године, као и разлозима због којих се не организује овај облик наставе.
- Сагледати стање у основним школама Републике Српске по питању организације факултативне наставе, као и стање организације факултативне наставе у основним школама појединих регија Републике Српске.
- Идентификовати број група и ученика обухваћених одређеном факултативном наставом, као и исказани интерес за одређене факултативне програме.
- Утврдити структуру тј. стручна звања наставника који ће реализовати неки од факултативних програма, а који ће бити обухваћени обуком за наставнике о специфичностима организације и реализације факултативне наставе.

Узорак и вријеме провођења истраживања

Узорак је обухватио 187 основних школа Републике Српске (по 46 основних школа Регије Бања Лука и Регије Приједор, 35 основних школа Регије Добој, 18 основних школа Регије Бијељина, 15 основних школа Регије Бирач, 18 основних школа Сарајевско-романијске регије и 9 основних школа Регије Херцеговина). Истраживање је проведено у периоду од 22. септембра до 02. октобра 2020.године у виду електронске комуникације са школама.

За потребе истраживања креиран је *Упитник о факултативној настави*, који је обухватио податке о томе: да ли ће бити организована факултативна настава, на који начи је извршено истраживање о интересовањима ученика, који факултативни програми ће бити заступљени, колико група ће бити формирано и оријентациони број ученика друге тријаде обухваћених овим видом наставе, као и подаци о наставницима који ће реализовати неки од програма и који ће учествовати на обуци за наставнике.

Програми факултативне наставе, који су развијени и предложени од стране Републичког педагошког завода, су флексибилни у погледу самих садржаја, предложеног фонда сати за реализацију одређених садржаја, али и у примјени наставних облика, метода, техника и средстава, с тим да је препорука да се примијењују савремени модели наставног рада, у којима ученици имају активну улогу. Школе су биле у обавези да изврше идентификацију ученика који испољавају интересовање за одређену област/садржај програма факултативне наставе, па тек у складу са тим да планирају организацију факултативне наставе. Од школске 2020/2021.године школама су доступни сљедећи програми факултативне наставе, за ученике друге тријаде:

- ✓ Домаћинство 1, за четврти, пети и шести разред
- ✓ Домаћинство 2, за четврти, пети и шести разред
- ✓ Мали програмери 1, за четврти, пети и шести разред
- ✓ Мали програмери 2, за пети и шести разред
- ✓ Калиграфија, за четврти, пети и шести разред
- ✓ Истраживачи завичаја, за четврти и пети разред

Почетком школске 2020/21.године основним школама Републике Српске су достављене *Информације о новим наставним програмима - и о програмима факултативне наставе* (28.08.2020.године), као и документ *Опште смјернице, инструкције и препоруке за организацију и реализацију факултативне наставе* (04.09.2020.године).

Резултати истраживања и интерпретација добијених података

Од 106 или 56,68 % основних школа на нивоу Републике Српске које су доставиле податке о факултативној настави, њих 79 или 74,53% школа није планирало организацију овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима. Најчешћи разлог за доношење одлуке од стране стручних органа (Наставничко вијеће) да се не организује факултативна настава је:

- Сложеност и специфичност организације наставе узроковане епидемијом вируса корона.
- Скраћени часови и неповољна епидемиолошка ситуација.
- Мјере и препоруке Института за јавно здравство.
- Одлука Актива директора основних школа (Бирач, Прњавор...)
- Технички услови и просторне могућности за организовање факултативне наставе (рад у више смјена).
- Немогућност груписања ученика различитих разреда и одјељења.
- Велики број наставника који раде у више основних школа.
- За увођење садржаја факултативне наставе није било довољно времена.

Према прикупљеним подацима већина школа, које ове школске године неће организовати факултативну наставу, исказале су интерес за организацију овог облика наставе од наредне школске године. У неколико школа је чак проведено истраживање о интересовањима ученика, али је из разлога сложености и специфичности организације наставе донијета одлука да се факултативна настава не организује школске 2020/21.године.

Подаци о броју група и броју ученика који ће бити обухваћени факултативном наставом, као и број наставника према стручном звању који ће реализовати одређене програме факултативне наставе приказани су у табелама и по регијама Републике Српске.

Подаци о организацији факултативне наставе по регијама Републике Српске

Регија Бања Лука

Од 46 основних школа које дјелују на Регији Бања Лука 20 или 43,48 % школа је доставило тражене податке.

Од броја школа које су доставиле податке, у 7 или 35% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 13 или 65% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

У једној основној школи је проведено истраживање о интересовањима ученика (достављени резултати - 58 % ученика заинтересовано за програм *Мали програмери*, 20% ученика за програм *Домаћинства* и 13% ученика за програм *Калиграфије*), али су стручни органи школе донијели одлуку да школске 2020/21. године неће бити организована факултативна настава.

У једној од школа Регије Бања Лука исказани су подаци о броју група, броју обухваћених ученика, као и подаци о наставницима који ће реализовати неки од програма факултативне наставе, али је у напомени наведено: „У школској 2020/21. години, због скраћених часова и неповољне епидемиолошке ситуације нећемо изводити факултативну наставу.“

Истраживање интересовања ученика о одређеним факултативним програмима, најчешће су проведена усменим путем (75% школа у којима ће бити организована факултативна настава).

Табела 1- подаци о факултативној настави на Регији Бања Лука

Факултативна настава	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу										
			НРН	ПВ	ОИ	ТО	И	Г	Х	Б	ЛК	Свега:	
Калиграфија	2+1*	18+10*	-	1+1*	-	-	-	-	-	-	-	1	2+1*
Истраживачи завичаја	5+2*	43+25*	1	-	-	-	1+2*	2	-	-	-	-	4+2*
Домаћинство 1	5+1*	46+10*	3+1*	-	-	-	-	-	1	1	-	-	5+1*
Домаћинство 2	2+1*	18+11*	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Мали програмери 1	3+1*	32+13*	-	-	3	+2*	-	-	-	-	-	-	3+2*
Мали програмери 2	+1*	+12*	-	-	+1*	-	-	-	-	-	-	-	+1*
Укупно:	17+7*	157+81*	6+1*	1+1*	3+1*	+2*	1+2*	2	1	1	1	1	16+7*

+1*-ова ознака представља податак о факултативној настави која неће бити ове године организована (број група и број ученика који неће бити обухваћени)

НАПОМЕНА: Ознаке назива наставних предмета које су кориштене у свим табела су: НРН-наставник разредне наставе; ПВ-православна вјеронаука; ОИ-основе информатике; ТО-техничко образовање; ММ-математика; ФЗ-физика; И-историја; Г-географија; Х-хемија; Б-биологија; ЛК-ликовна култура; МК-музичка култура.

Према добијеним подацима на Регији Бања Лука планирано је 17 група факултативне наставе у 7 основних школа, од чега по 5 група за *Домаћинство 1* и *Истраживачи завичаја*, 3 групе за *Мали програмери 1* и по 2 групе за *Домаћинство 2* и *Калиграфију*.

Према стручном звању, наставници који ће изводити факултативну наставу су: 6 наставника разредне наставе, 3 наставника информатике, 2 наставника географије, те по 1 наставник-вјеронауке, историје, хемије, биологије и ликовне културе.

Укупан број ученика који ће бити обухваћен овим обликом васпитно-образовног рада је 157. Према добијеним подаци из 7 основних школа са Регије Бања Лука негдје око 25% ученика друге тријаде из тих школа ће бити обухваћено факултативном наставом.

Регија Приједор

Од 46 основних школа које дјелују на Регији Приједор 29 или 63,04 % школа је доставило тражене податке.

Од броја школа које су доставиле податке, у 4 или 13,79% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 25 или 86,21% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

Од четири основне школе у којима је планирана организација факултативне наставе, у двије школе већ пар година се организује факултативна настава за изучавање украјинског језика као језика националних мањина и факултативна настава италијанског језика, а те школе су сваке године добијале сагласност Министарства просвјете и културе Републике Српске за реализацију ових факултативних програма.

Табела 2- подаци о факултативној настави на Регији Приједор

Факултативна настава	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу			
			НРН	ПВ	ОИ	Свега:
Калиграфија	1	12	-	1	-	1
Истраживачи завичаја	-	-	-	-	-	-
Домаћинство 1	-	-	-	-	-	-
Домаћинство 2	-	-	-	-	-	-
Мали програмери 1	1	10	1	-	-	1
Мали програмери 2	1	20	-	-	1	1
Укупно:	3	42	1	1	1	3

Према добијеним подацима на Регији Приједор планиране су 3 групе факултативне наставе у двије основне школе, од чега по 1 група за: *Калиграфију*, *Мали програмери 1* и *Мали програмери 2*.

Према стручном звању, наставници који ће изводити факултативну наставу су: по 1 наставник разредне наставе, наставник вјеронауке и наставник информатике.

Укупан број ученика који ће бити обухваћени овим обликом васпитно-образовног рада је 42. Према добијеним подацима из 2 основне школе са Регије Приједор негдје око 21% ученика друге тријаде из тих школа ће бити обухваћен факултативном наставом.

Регија Добој

Од 35 основних школа које дјелују на Регији Добој 26 или 74,28 % је доставило тражене податке.

Од броја школа које су доставиле податке, у 11 или 42,31% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 15 или 57,69% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

Истраживање интересовања ученика о одређеним факултативним програмима, најчешће су проведена усменим путем (72% школа у којима ће бити организована факултативна настава).

Табела 3- подаци о факултативној настави на Регији Добој

Факултативна настава	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу								
			НРН	ПВ	ОИ	ММ	ФЗ	И	Г	Х	Свега:
Калиграфија	7	116 (16,5)	4	2	-	-	-	-	-	-	6
Истраживачи завичаја	6	86 (14,3)	5	-	-	-	-	1	-	-	6
Домаћинство 1	16	276 (7,2)	10	-	-	-	1	-	1	2	14
Домаћинство 2	1	12	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Мали програмери 1	9	155 (17,2)	2	-	5	-	-	-	-	-	7
Мали програмери 2	1	19	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Укупно:	40	664 (16,6)	22	2	5	1	1	1	1	2	35

Према добијеним подацима на Регији Добој планирано је 40 група факултативне наставе у 11 основних школа, од чега: 16 група за *Домаћинство 1*, 9 група за *Мали програмери 1*, 7 група за *Калиграфију*, 6 група за *Истраживачи завичаја*, те по 1 група за *Домаћинство 2* и *Мали програмери 2*.

Према подацима планирано је да 35 наставника реализује неки од програма факултативне наставе. Према стручном звању, наставници који ће изводити факултативну наставу су: 22 наставника разредне наставе, 5 наставника информатике, по 2 наставника вјеронауке и хемије, те по 1 наставник-математике, физике, историје и географије.

Укупан број ученика који ће бити обухваћени овим обликом васпитно-образовног рада је 664, а с обзиром на број група просјечан број ученика по групи износи 16,6 ученика. Према добијеним подаци из 11 основних школа са Регије Добој негдје око 37% ученика друге тријаде из тих школа ће бити обухваћено факултативном наставом.

Регија Бијељина

Од 18 основних школа које дјелују на Регији Бијељине 10 или 55,55 % је доставило тражене податке.

Од броја школа које су доставиле податке, у 3 или 30% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 7 или 70% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

Истраживање интересовања ученика о одређеним факултативним програмима, проведена су усменим и писменим путем (66% школа у којима ће бити организована факултативна настава), као и путем е-комуникације (33% школа у којима ће бити организована факултативна настава).

Табела 4- подаци о факултативној настави на Регији Бијељина

Факултативна настава	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу								
			НРН	ПВ	ОИ	ФЗ	Г	ЛК	МК	Свега:	
Калиграфија	2	22	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Истраживачи завичаја	1	4	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Домаћинство 1	1	13	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Домаћинство 2	1	8	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Мали програмери 1	3	56	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Мали програмери 2	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Укупно:	9	108 (12)	-	1	3	1	1	1	1	1	8

Према добијеним подацима на Регији Бијељине планирано је 9 група факултативне наставе у 3 основне школе, од чега: 3 групе за *Мали програмери 1*, 2 групе за *Калиграфију*, те по 1 група за *Истраживачи завичаја*, *Домаћинство 1*, *Домаћинство 2* и *Мали програмери 2*.

Према подацима планирано је да 8 наставника реализује неки од програма факултативне наставе. Према стручном звању, наставници који ће изводити факултативну наставу су: 3 наставника информатике, те по 1 наставник вјеронауке, физике, географије, ликовне културе и музичке културе.

Укупан број ученика који ће бити обухваћени овим обликом васпитно-образовног рада је 108, а с обзиром на број група просјечан број ученика по групи износи 12 ученика. Према добијеним подаци из 3 основне школе са Регије Бијељина негдје око 14% ученика друге тријаде из тих школа ће бити обухваћено факултативном наставом.

Регија Бинач

Од 15 основних школа које дјелују на Регији Бинач 9 или 60 % школа је доставило тражене податке.

Школске 2020/21. године факултативна настава није организована у основним школама ове регије. Једна од школа је доставила информацију да „...према одлуци Актива директора БИРАЧ, одржаној 23.9.2020.године...“ факултативна настава неће бити организована школске 2020/21.године.

Сарајевско-романијска регија

Од 18 основних школа које дјелују на Сарајевско-романијској регији 9 или 50 % школа је доставило тражене податке.

Од броја школа које су доставиле податке, само у 1 или 11,11% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 8 или 88,88% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

Табела 5- подаци о факултативној настави на Сарајевско-романијској регији

Факултативна настава	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу		
			НРН	Б	Свега:
Калиграфија	-	-	-	-	-
Истраживачи завичаја	-	-	-	-	-
Домаћинство 1	1		1	-	1
Домаћинство 2	1	24	-	1	1
Мали програмери 1	-	-	-	-	-
Мали програмери 2	-	-	-	-	-
Укупно:	2	24	1	1	2

Према добијеним подацима на Сарајевско-романијској регији планиране су само двије групе факултативне наставе у 1 основној школи, и то *Домаћинство 1* и *Домаћинство 2*.

Према подацима планирано је да 2 наставника реализује неки од програма факултативне наставе. Према стручном звању, наставници који ће изводити факултативну наставу су: наставник разредне наставе и наставник биологије.

Укупан број ученика који ће бити обухваћени овим обликом васпитно-образовног рада није јасно назначен, јер је евидентирано само 24 ученика за једну групу факултативне наставе.

Регија Херцеговина

Од 9 основних школа које дјелују на Регији Херцеговина 3 или 33,33 % школа је доставило тражене податке.

Од броја школа које су доставиле податке, само у 1 или 33,33% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 2 или 66,66% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

Табела 6- подаци о факултативној настави на Регији Херцеговина

Факултативна настава	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу	
			ОИ	Свега:
Калиграфија	-	-	-	-
Истраживачи завичаја	-	-	-	-
Домаћинство 1	-	-	-	-
Домаћинство 2	-	-	-	-
Мали програмери 1	1	18	1	1
Мали програмери 2	1	19		
Укупно:	2	37	1	1

Према добијеним подацима на Регији Херцеговина планиране су само двије групе факултативне наставе у 1 основној школи, и то *Мали програмери 1* и *Мали програмери 2*.

Према подацима планирано је да 1 наставник реализује програме факултативне наставе. Према стручном звању, наставник који ће изводити факултативну наставу је наставник информатике.

Укупан број ученика који ће бити обухваћени овим обликом васпитно-образовног рада на Регији Херцеговине је 37.

Подаци о организацији факултативне наставе на нивоу Републике Српске

Од 187 основних школа које дјелују на нивоу Републике Српске 106 или 56,68 % је доставило тражене податке. Подаци нису доставиле 81 или 43,31% основних школа Републике Српске.

Од броја школа које су доставиле податке, у 27 или 25,47% основних школа је планирана организација факултативне наставе, док у 79 или 74,53% школа није планирана организација овог облика непосредног васпитно-образовног рада са ученицима. У двије основне школе, од 27 школа изводи се факултативна настава украјинског и италијанског језика.

Интересовања ученика су истражена усменим путем у преко 72% основних школа у којима ће бити организована факултативна настава.

Табела 7- подаци о факултативној настави на нивоу Републике Српске

Факултативна настава	Број група	Број Ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу											
			НРН	ПВ	ОИ	ММ	ФЗ	И	Г	Х	Б	ЛК	МК	Свега:
Калиграфија	12	168 (14)	4	5	-	-	-	-	-	-	-	2	-	11
Истраживачи завичаја	12	133 (11)	6	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	11
Домаћинство 1	23	335 (14,5)	14	-	-	-	2	-	1	3	1	-	-	21
Домаћинство 2	5	62 (12,4)	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	5
Мали програмери 1	17	271 (15,9)	3	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	14
Мали програмери 2	4	63 (15,7)	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	4
Укупно:	73	1032 (14,13)	30	5	13	1	2	2	4	3	2	2	1	65

Према добијеним подацима на нивоу Републике Српске планиране су 73 групе факултативне наставе у 25 основних школа, од чега: 23 групе за *Домаћинство 1*, 17 група за *Мали програмери 1*, по 12 група за *Калиграфију* и *Истраживачи завичаја*, 5 група за *Домаћинство 2* и 4 групе за *Мали програмери 2*.

Према подацима планирано је да 65 наставника реализује неки од програма факултативне наставе. Према стручном звању, наставници који ће изводити факултативну наставу су: 30 наставника разредне наставе, 13 наставника информатике, 5 наставника православне вјеронауке, 4 наставника географије, 3 наставника хемије, по 2 наставника историје, физике, биологије и ликовне културе, те по 1 наставник математике и музичке културе.

Укупан број ученика који ће бити обухваћени овим обликом васпитно-образовног рада је 1032, а с обзиром на број група просјечан број ученика по групи износи 14,1 ученика. Према добијеним подаци из 25 основних школа Републике Српске негдје око 37% ученика друге тријаде из тих школа ће бити обухваћено факултативном наставом.

Подаци о наставницима

Табела 8- подаци о наставницима по регијама (број наставника за обуку)

Факултативна настава	Регија	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу											
				НРН	ПВ	ОИ	ММ	ФЗ	И	Г	Х	Б	ЛК	МК	Свега:
Калиграфија	БЛ	2+1*	18+10*	-	1+1*	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2+1*
	ПД	1	12	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
															3+1*
	ДО	7	116 (16,5)	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
	БН	2	22	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
															8
Истраживачи завичаја	БЛ	5+2*	43+25*	1	-	-	-	-	1+2*	2	-	-	-	-	4+2*
	ПД	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
															4+2*
	ДО	6	86 (14,3)	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6
	БН	1	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
															7
Домаћинство 1	БЛ	5+1*	46+10*	3+1*	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	5+1*
	ПД	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
															5+1*
	ДО	16	276 (7,2)	10	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	14
	БН	1	13	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
															15
	СР	1		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Домаћинство 2	БЛ	2+1*	18+11*	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	ПД	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
															2
	ДО	1	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	БН	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
															2
	СР	1	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1

Факултативна настава	Регија	Број група	Број ученика (просјечно)	Број наставника према стручном звању и задужењу за одређену факултативну наставу											Свега:
				НРН	ПВ	ОИ/ТО	ММ	ФЗ	И	Г	Х	Б	ЛК	МК	
Мали програмери 1	БЛ	3+1*	32+13*	-	-	3/+3*	-	-	-	-	-	-	-	-	3+2*
	ПД	1	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
															4+2*
	ДО	9	155 (17,2)	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	7
	БН	3	56	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
															9
	Х	1	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Мали програмери 2	БЛ	-+1*	-+12*	-	-	+1*	-	-	-	-	-	-	-	-	-+1*
	ПД	1	20	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
															1+1*
	ДО	1	19	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	БН	1	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
															3
	Х	1	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Укупно:		73	1032(14,1)	30	5	13	1	2	2	4	3	2	2	1	65+7*

Напомена: Ознаке за регије: БЛ-Бања Лука; ПД-Приједор; ДО-Добој; БН-Бијељина; СР-Сарајевско-романијска; Х-Херцеговина.

Према подацима представљеним у Табели 8 могуће је закључити да је највише група факултативне наставе планирано на Регији Добој, а потом на Регији Бања Луке. С обзиром да су само 3 наставника, са Сарајевско-романијске регије и Регије Херцеговина, ангажована на реализацији факултативних програма, на тим регијама неће бити организована обука за наставнике (наставници ће моћи доћи на једну од обука које буду организоване). Једнодневна савјетовања/обуке за наставнике могуће је организовати за двије групе наставника и то:

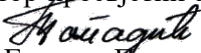
- Прва група- за наставнике Регије Бања Лука и Регија Приједор (16+7+3=26 наставника)
- Друга група- за наставнике Регије Добој и Регије Бијељина (32+8=40 наставника)

Закључци

1. Истраживање о организацији факултативне наставе у основним школама Републике Српске реализовано је крајем септембра 2020.године на узорку од 187 основних школа. Анализа стања факултативне наставе у основним школама на почетку школске 2020/21.године урађена је на основу података из 106 или 56,68% основних школа Републике Српске.
2. Факултативна настава је планирана у 27 или 25,47% школа (са заступљеним украјинским и италијанским језиком као факултативним програмом) или тачније у 25 или 21,69% школа, док је 79 или 74,53% школа које су доставиле податке одлучило да школске 2020/21.године не организује овај облик непосредног васпитно-образовног рада са ученицима друге тријаде. Може се извести закључак, на основу добијених података, да је ситуацију у погледу сложености организације наставе проузрокована епидемијом вируса корона, те немогућности груписања ученика различитих разреда и одјељења, један од основних разлога да се не организује факултативна настава.
3. Према исказаним интересовањима ученика и броју формираних група ученика, највећи интерес ученици су исказали за факултативни програм *Домаћинства* (Домаћинство 1-23 групе и Домаћинство 2-5 група тј. укупно 28 или 38% формираних група ученика за Домаћинство) и *Мали програмери* (Мали програмери 1-17 група и Мали програмери 2-4 групе тј. укупно 21 или 28 % формираних група ученика за Мале програмере). Интересовање за факултативне програме *Калиграфије* и *Истраживачи завичаја* потврђено је у по 12 или по 16% формираних група ученика за реализацију ових факултативних програма.
4. Према стручним звањима наставника који ће бити ангажовани на реализацији програма факултативне наставе са ученицима, највише је наставника разредне наставе чак њих 30 од укупно 65 наставника. С обзиром на интересовања ученика и специфичности факултативних програма наставници разредне наставе ће углавном бити ангажовани за реализацију факултативне наставе: *Домаћинство*, *Истраживачи завичаја* и *Калиграфија*. Према подацима из школа за реализацију факултативних програма *Мали програмери* биће ангажовано 13 наставника информатике, док за реализацију факултативног програма *Калиграфија* биће ангажовано 5 наставника православне вјеронауке осим наставника разредне наставе и ликовне културе.
5. На основу свих података и анализе резултата истраживања о *Факултативној настави у основним школама Републике Српске* могуће је извршити планирање и организацију једнодневних савјетовања/обука за наставнике који ће реализовати факултативну наставу у основним школама регија: Бања Лука и Приједор (једна група или $16+7+3=26$ наставника), те Добој и Бијељина (друга група или $31+8=39$ наставника; 4 наставника који изводе факултативну наставу на Регији Добој ће учествовати као тренери/предавачи на обуци за наставнике).

05. октобар 2020. године

Инспектор-државни савјетник:

Гордана Поподић

